

SYLABUS ŠKOLENÍ

Úkoly ČSÚ ve volbách

Práce Českého statistického úřadu na přípravě a vyhodnocení voleb obecně ukládá Zákon č. 130/2000 Sb. o volbách do zastupitelstev krajů. Pro volby do Senátu je pak základním předpisem zákon č. 247/1995 Sb. o volbách do Parlamentu České republiky. Českému statistickému úřadu pak ukládá povinnosti při zpracování výsledků voleb rovněž zákon č. 89/1995 Sb. o státní statistické službě. Další úkoly jsou potom konkretizovány ve Vyhláškách Ministerstva vnitra, které především stanovují závazné vzory všech volebních tiskopisů. Z těchto materiálů vyplývají pro ČSÚ následující základní úkoly:

- **zpracovat závazný systém zjišťování výsledků voleb**
 - ◆ byl zpracován a schválen Státní volební komisí, proto je pro všechny volební orgány závazný
- **zpracovat a vydat Pokyny pro okrskové volební komise při zjišťování výsledků hlasování ve volbách a vyškolit zástupce okrskových volebních komisí v metodice**
 - ◆ pokyny máte k dispozici
 - ◆ školení probíhá dnes
- **poskytovat metodickou pomoc okrskům při zpracování výsledků v okrsku**
 - ◆ v době do zahájení voleb se můžete obrátit na vedoucího příslušného přebíracího místa v pracovní době u nás na pracovišti ČSÚ v Českých Budějovicích, Žižkova 1, telefonní čísla vám dáme k dispozici
 - ◆ v době zpracování výsledků voleb bude naše pracoviště v provozu v sobotu 3. října od 13.00 hodin – telefonovat můžete na číslo podle volebního telefonního seznamu na svůj příslušný pověřený obecní úřad
- **garantovat přípravu programového vybavení i zpracování výsledků na PC**
 - ◆ programy i celý systém jsou připraveny, v současné době se v celé republice zkoušejí, aby byly dobře připraveny
- **vytvořit přebírací místa na pověřených obecních úřadech**
 - ◆ v okrese bylo vytvořeno 7 přebíracích míst, v našem kraji 37, v republice přes 500
- **zajistit průhlednost zpracování, bezpečnost dat při přenosech**
 - ◆ celé zpracování je prostá a snadno kontrolovatelná sumarizace
 - ◆ okresek si může výsledky své práce vždy ověřit – ještě se k tomu dostaneme
- **zajistit trvalou prezentaci dat na všech stupních**
 - ◆ internet – www.volby.cz

Úkoly okrskových volebních komisí

O vašich úkolech v samotném průběhu voleb hovořil zástupce pověřeného obecního úřadu, my se samozřejmě budeme věnovat zpracování výsledků, jejich zaznamenání do zápisu a předání výsledků k celostátnímu zpracování.

Zpracování výsledků voleb je uvedeno v zákoně o volbách do zastupitelstev krajů v § 38 až § 41 a ve volbách do Senátu v příslušném zákoně v § 69 – 72 – zákony máte k dispozici

- ◆ je potřebné, aby se s nimi všichni členové komise seznámili a mohli tak kvalifikovaně výsledky voleb zpracovat
- ◆ seznámit se všichni členové komise musí také s instruktážním videopořadem, který je k dispozici na internetu na stránkách <https://www.volby.cz/cz/kz2020video.htm> respektive <https://www.volby.cz/cz/senat2020video.htm>; lze si promítnout i vybrané kapitoly
- ◆ společný úkol nás všech je výsledky zpracovat bezchybně, **přítom umožnit následnou rekonstrukci jednotlivých kroků (tedy každou etapu práce řádně ukončit, zapsat, dát do obálky, a pak teprve zahájit etapu další); rychlost zpracování není vůbec důležitá**

- ◆ zapisovatel je nově ze zákona plnoprávným členem komise s právem hlasovat; zápisy však podepisuje v příslušné kolonce
- ◆ z pohledu materiálního zabezpečení je potřebné, aby každá okrsková volební komise měla k dispozici dostatečný počet kancelářských obálek (k přehledné dokumentaci celého postupu práce okrskové komise), sešíváčku a v okrscích, kde nevyužijete program alespoň kalkulačku, nejlépe s páskou, samozřejmě psací potřeby, motouz, lepičky apod.

Nyní si uděláme výklad jednotlivých činností, které musí okrsková volební komise zajistit. Při něm se budu odkazovat na metodické pokyny, které máte k dispozici.

Ukončení hlasování

Hlasování nemůže být ukončeno před 14. hodinou v sobotu 3. října, i kdyby už odvolili všichni voliči zapsaní v seznamu voličů (mohou přijít voliči, kteří chtějí volit na voličský průkaz). Po 14. hodině mohou ještě hlasovat voliči přítomní ve volební místnosti nebo před ní. Až potom se volební místnost uzavře a předseda okrskové volební komise prohlásí hlasování za ukončené.

Ke zjišťování výsledků hlasování **přistoupí komise neprodleně**. Může se rozhodnout, zda bude nejprve zpracovávat volby do Senátu nebo volby do krajského zastupitelstva. My doporučujeme **nejprve zpracovávat volby do Senátu** (je to jednodušší). Práce jsou prováděny zásadně přímo ve volební místnosti a musí probíhat bez přerušení až do úplného zakončení (včetně vyhotovení a podepsání zápisu). Pokud okrsková komise nemůže z vážných důvodů práci na zpracování výsledků zahájit nebo ji musí přerušit, neprodleně o tom informuje Krajský úřad a rovněž vedoucího příslušného přebíracího místa na pověřeném obecním úřadu. Je rovněž povinna před opuštěním místnosti zabezpečit všechny materiály v souladu s volebním zákonem.

Předseda komise musí dbát na to, aby v místnosti **nebyly přítomny osoby, které k tomu nemají patřičné oprávnění**. Kromě členů okrskové volební komise zde mohou být přítomni pouze tyto osoby (musí se prokázat průkazem):

- členové Státní volební komise nebo osoby s povolením Státní volební komise
- pověřený pracovník Krajského úřadu
- pověřený pracovník příslušného pověřeného obecního úřadu, kteří mají příslušné osvědčení
- pověřený pracovník Českého statistického úřadu

Ostatní osoby je nutné z místnosti vykázat - může se jednat zejména o novináře, členy politických stran a hnutí, kteří však nejsou členy komise, starostu a členy zastupitelstva, apod.

Členové okrskové volební komise nesmějí poskytovat před podepsáním zápisu a všech jeho příloh jakékoliv informace o průběhu a výsledku hlasování (výjimku tvoří počet voličů, kteří již hlasovali). Chtěli bychom doporučit, abyste s podáváním informací vyčkali až do kladného přijetí výsledků na přebíracím místě, protože může dojít k opravám.

Postup činnosti je uveden v metodických pomůckách vždy počínaje stranou 2. Tyto materiály vás podrobně povedou celou činností okrskové volební komise, postupné plnění jednotlivých úkolů si v nich můžete odškrtnout.

Pro zpracování výsledků voleb do krajského zastupitelstva nejprve z nevydaných hlasovacích lístků okrsková volební komise vyčlení nezbytný počet lístků pro každou volební stranu, nejméně však jeden. Je povinnou součástí volební dokumentace i v případě, že komise použije k čárkování pomocné sumarizační archy. Tyto hlasovací lístky je nutné v záhlaví označit poznámkou "POMOCNÉ" a opatřit podpisem předsedy. Takto připravené a označené lístky budou sloužit při vyhodnocování přednostního hlasování. Než k tomu dojde, vloží se do zvláštní obálky, která se uschová mimo pracovní plochu.

K počtu vyčleněných hlasovacích lístků bych chtěl ještě poznamenat, že závisí na velikosti okrsku a také na tom, zda budou používány pomocné sumarizační archy. Čárkování přednostních hlasů pro jednotlivé kandidáty jen na vyčleněných hlasovacích lístcích je podle našeho názoru efektivní jen ve volebních okrscích s maximálně 100 voliči, ve větších okrscích je užitečné mít připraveny sumarizační archy, na hlasovacích lístcích příliš mnoho místa pro čárkování není.

Zbylé nepoužité hlasovací lístky a obálky pro oba typy voleb dá předseda zapečetit, samozřejmě odděleně. Je nutné počítat s tím, že ve velkých volebních okrscích může být těchto zbylých tiskopisů značné množství. Proto je nutné předem vytvořit podmínky pro řádné provedení tohoto aktu.

Poté komise přistoupí již k samotnému vyhodnocování výsledků hlasování v okrsku.

Vyhodnocení seznamu voličů

Pro volby do Senátu:

Vyhodnocením seznamu voličů se zjistí první dva údaje pro vyplnění Zázpisu o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku, který je označen T/5 (viz str. 19):

Počet osob zapsaných ve výpisu ze stálého a zvláštního seznamu celkem

Osoby původně zapsané ve výpisu ze stálého seznamu voličů
+ osoby zapsané dodatečně na základě prokázaného práva volit v okrsku
+ osoby zapsané ve zvláštním seznamu voličů

Do součtu se naopak nezahrnují ti, kteří byli ve výpisu ze seznamu voličů vyškrtnuti (byl jim vydán voličský průkaz pro volbu v jiném okrsku ČR, pozbyli volebního práva).

Nezahrnují se také osoby, u kterých byla obecním úřadem nebo komisí doplněna poznámka o zvláštním způsobu hlasování - poznámka s tímto významem bude vyjádřena číslem 350.

Celkový počet voličů se запиše do formuláře T/5, řádek "Počet osob zapsaných do výpisu ze seznamu ze stálého a zvláštního seznamu celkem".

Počet vydaných úředních obálek

Komise sečte počet voličů, kterým byla vydána úřední obálka pro hlasování. Také tento údaj se zjistí ze stálého a zvláštního seznamu voličů, ve kterém vydání úřední obálky bylo v průběhu hlasování označeno předem dohodnutým způsobem, např. zakroužkováním pořadového čísla voliče. Nezapomeňte označit vydání obálky i voličům, za kterými byla volební komise s přenosnou volební schránkou (nutno přenést všechny údaje do jednoho paré seznamu). Jinak by mohlo dojít k velmi závažné chybě v práci komise a to, že by počet odevzdaných obálek byl větší než počet obálek vydaných.

Tento údaj запиše do formuláře T/5, řádek "Počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky".

Kontrola

**Počet voličů, kterým
byla vydána úřední obálka** < = **Počet osob zapsaných ve výpisu
ze stálého a zvláštního seznamu celkem**

POZOR !!! Pokud se tato dvě čísla budou rovnat, znamená to 100 % účast voličů ve volbách, což je dost nepravděpodobné, spíše se jedná o chybu.

Pro volby do Krajského zastupitelstva:

Vyhodnocením seznamu voličů se zjistí první dva údaje pro vyplnění Zázpisu o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku, který je označen T/6 (viz str. 21):

Počet osob zapsaných ve výpisu ze stálého seznamu voličů

Osoby původně zapsané ve výpisu ze stálého seznamu voličů
+ osoby zapsané dodatečně na základě prokázaného **práva volit v okrsku**
- osoby, u kterých **zůstala v platnosti poznámka o vydání voličského průkazu nebo o pozbytí volebního práva**
- osoby, u kterých byla obecním úřadem nebo komisí doplněna poznámka o zvláštním způsobu hlasování - poznámka s tímto významem bude vyjádřena číslem 350

Celkový počet voličů se zapíše do formuláře T/6, řádek "Počet osob zapsaných do výpisu ze stálého seznamu voličů celkem".

Počet vydaných úředních obálek

Komise sečte počet voličů, kterým byla vydána úřední obálka pro hlasování. Také tento údaj se vyčte ze stálého seznamu voličů, ve kterém vydání úřední obálky bylo v průběhu hlasování označeno předem dohodnutým způsobem, např. zakroužkováním pořadového čísla voliče.

Tento údaj zapíše do formuláře T/6, řádek "Počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky".

Kontrola

**Počet voličů, kterým
byla vydána úřední obálka** < = **Počet osob zapsaných ve výpisu
ze stálého seznamu voličů**

POZOR !!! Pokud se tato dvě čísla budou rovnat, znamená to 100 % účast voličů ve volbách, což je dost nepravděpodobné, spíše se jedná o chybu.

Příprava na sčítání hlasů

Předseda okrskové volební komise dá otevřít volební schránku. V případě, že byla využita i přenosná volební schránka, dá otevřít i tuto schránku. V souladu s volebním zákonem se obsah obou smísí (aby nebyla případně porušena tajnost hlasování). Komise zkontroluje všechny obálky - zda se jedná o úřední, opatřené úředním razítkem. Všechny ostatní obálky, volné hlasovací lístky (označit NEPLATNÉ – MIMO OBÁLKY) a jiné předměty je nutno vyřadit (např. vhozením do připravené vhodné krabice, aby nemohly být znovu vráceny do zpracování). Po skončení práce je tuto krabici nutno uzavřít a označit např. "MATERIÁL MIMO OBÁLKY".

Poté obálky roztřídí na úřední obálky určené pro hlasování ve volbách do zastupitelstva kraje a obálky pro hlasování ve volbách do Senátu.

Okrsková volební komise se rozhodne, zda bude nejdříve zpracovávat výsledky voleb do krajského zastupitelstva nebo voleb do Senátu. Doporučujeme, aby nejprve byly zpracovávány volby do Senátu. V tom případě úřední obálky určené pro volby do zastupitelstva kraje uzavře do hlasovací schránky a zapečetí. Poté pokračuje ve zpracování výsledků voleb do Senátu až do vyhotovení a podepsání zápisu.

Počet odevzdaných úředních obálek

Komise spočítá počet odevzdaných úředních obálek, který se zapíše do formuláře T/5, řádek "Počet odevzdaných úředních obálek".

Kontrola:

počet zapsaných voličů > = **počet vydaných obálek** > = **počet odevzdaných obálek**

Případné chyby je nutno opravit přepočtením seznamu voličů !!!

Posuzování platnosti hlasovacích lístků a hlasů

Rozhodnutí o platnosti či neplatnosti hlasovacích lístků a hlasů je nejdůležitějším aktem celého zpracování výsledků. Je nutné proto tuto činnost provádět pomalu a precizně, aby na sebe jednotlivé úkony logicky navazovaly a nebylo možné zpochybnit celé výsledky voleb. Rozhodování o platnosti hlasů nesmí být prováděno jednotlivci. Mělo by být prováděno před zraky celé komise, ve větších volebních okrscích alespoň ve dvojicích. Jedná se o nevratný děj, případné chyby již nelze napravit a mohly by být předmětem sporů. Dále je nutné zajistit, aby se hlasovací lístky označené za neplatné nemohly zařadit zpět mezi platné - z toho vyplývá nutnost výrazně na nich tuto skutečnost označit a odkládat je do připravených obálek s nápisem "NEPLATNÉ HLASY".

Z každé obálky se vyjmou hlasovací lístky a ihned se posoudí jejich platnost. Je nutné zkontrolovat, zda hlasovací lístky odpovídají vzoru vyvěšenému ve volební místnosti, ostatní se vyřadí, stejně jako jiné předměty.

Mohou nastat pouze 3 případy:

- v úřední obálce byl **1 platný hlasovací lístek**
 - jedná se o platný hlas, je zařazen do dalšího zpracování
- úřední obálka **zůstala prázdná** (nebyl z ní vyjmut žádný platný hlasovací lístek)
 - započte se do počtu odevzdaných obálek, ale neobsahuje žádný platný hlas
- v obálce bylo **více hlasovacích lístků pro stejné nebo různé kandidáty**
 - komise tyto lístky spojí sešívačkou, první z nich označí slovy "NEPLATNÝ HLAS", předseda jej podepíše a odloží do připravené obálky

Hlas je platný i v případě, že je na hlasovacím lístku škrtnuto, přepisováno, či je jinak upravováno. Může být i otrhaný, pokud jsou na něm vidět všechny předepsané údaje, jde o platný hlas.

Pokud se zde objeví přetržený hlasovací lístek, jde o neplatný hlas.

Pokud při posuzování platnosti hlasovacích lístků nebudete mít jistotu, nalistujte stranu 9 Pokynů pro postup okrskových volebních komisí, nebo zatelefonujte na pracoviště statistiky u příslušného pověřeného obecního úřadu.

Ve sporných případech rozhoduje komise s konečnou platností hlasováním

Po skončení posuzování platnosti hlasů je nutno všechny lístky označené jako neplatné hlasy a odložené v obálce označené „NEPLATNÉ HLASY“ zapečetit a umístit mimo plochu, na které bude komise sčítat hlasy.

Sčítání hlasů pro jednotlivé kandidáty

Komise spočítá celkový počet platných hlasovacích lístků, který je celkovým počtem platných hlasů ve volebním okrsku. Tento počet zapíše do formuláře T/5 do kolonky "Počet platných hlasů ve volebním okrsku celkem"

Kontrola:

Počet platných hlasů <= Počet odevzdaných úředních obálek

Platné hlasovací lístky komise roztrídí podle jednotlivých kandidátů a jejich počet pro každého z nich zvlášť sečte. Součty zapíše do příslušného řádku na zadní straně formuláře T/5 v tabulce "Počet platných hlasů odevzdaných pro jednotlivé kandidáty"

Kontrola:

součet platných hlasů pro jednotlivé kandidáty = počet platných hlasů celkem

Příklad zjištěných výsledků je uveden v metodickém materiálu na str. 10.

Poté okrsková volební komise dokončí zápis (včetně podpisů). Poté se věnuje zpracování výsledků voleb do krajského zastupitelstva.

Počet odevzdaných úředních obálek

Komise spočítá počet odevzdaných úředních obálek, který se zapíše do formuláře T/6, řádek "Počet odevzdaných úředních obálek".

Kontrola:

počet zapsaných voličů >= počet vydaných obálek >= počet odevzdaných obálek

Případné chyby je nutno opravit přepočtením seznamu voličů !!!

Posuzování platnosti hlasovacích lístků a hlasů

Z každé obálky se vyjmou hlasovací lístky a ihned se posoudí jejich platnost. Je nutné zkontrolovat, zda hlasovací lístky odpovídají vzoru vyvěšenému ve volební místnosti, ostatní se vyřadí, stejně jako jiné předměty.

Mohou nastat pouze 3 případy:

- v úřední obálce **byl 1 platný hlasovací lístek**
 - jedná se o platný hlas, je zařazen do dalšího zpracování
- úřední obálka **zůstala prázdná** (nebyl z ní vyjmut žádný platný hlasovací lístek)
 - započte se do počtu odevzdaných obálek, ale neobsahuje žádný platný hlas
- v obálce bylo **více hlasovacích lístků pro stejné nebo různé strany**
 - komise tyto lístky spojí sešívačkou, první z nich označí slovy "NEPLATNÝ HLAS", předseda jej podepíše a odloží do připravené obálky

Hlas je platný i v tom případě, že je na hlasovacím lístku škrtnuto, přepisováno, či je jinak upravováno. Může být i otrhaný, pokud jsou na něm vidět všechny předepsané údaje, jde o platný hlas.

Pokud se zde objeví přetržený hlasovací lístek, jde o neplatný hlas.

Pokud při posuzování platnosti hlasovacích lístků nebudete mít jistotu, nalistujte stranu 9 Pokynů pro postup okrskových volebních komisí, nebo zatelefonujte na pracoviště statistiky u příslušného pověřeného obecního úřadu.

Ve sporných případech rozhoduje komise s konečnou platností hlasováním

Po skončení posuzování platnosti hlasů je nutno všechny lístky označené jako neplatné hlasy a odložené v obálce označené „NEPLATNÉ HLASY“ zapečetit a umístit mimo plochu, na které bude komise sčítat hlasy.

Sčítání hlasů pro volební strany

Komise spočítá celkový počet platných hlasovacích lístků, který je celkovým počtem platných hlasů ve volebním okrsku. Tento počet zapíše do formuláře T/6 do kolonky "Počet platných hlasů ve volebním okrsku celkem"

Kontrola:

Počet platných hlasů <= Počet odevzdaných úředních obálek

Platné hlasovací lístky komise roztřídí podle jednotlivých volebních stran a jejich počet za každou stranu zvlášť sečte. Součty zapíše do příslušného připraveného formuláře Příloha č.1 k tiskopisu T/6 v kolonce "Počet platných hlasů pro tuto politickou stranu, politické hnutí nebo koalici".

Kontrola:

součet platných hlasů pro jednotlivé volební strany = počet platných hlasů celkem

Posuzování platnosti přednostního hlasování

Podle volebního zákona má volič právo (nikoliv povinnost) označit na hlasovacím lístku nejvýše 4 kandidáty, kterým dává přednost, a to zakroužkováním pořadového čísla kandidáta. Za odpovídající komise považuje i kroužek nedokončený nebo jinak nepovedený.

Okrsková volební komise bere hromádky s vytříděnými hlasovacími lístky pro jednotlivé strany a dále je třídí na ty, kde voliči využili práva přednostního hlasování a na ostatní.

Do hlasovacích lístků, kde volič využil práva přednostního hlasu, se zahrnují ty na kterých:

- o **zakroužkoval pořadová čísla jednoho, dvou, tří nebo čtyř kandidátů**
- o kromě zakroužkování těchto kandidátů ještě lístek dále upravoval (dopisoval, škrтал, podtrhával jména kandidátů, označoval další pořadová čísla nestandardním způsobem)

Naopak mezi lístky bez přednostního hlasování patří následující případy:

- o volič označil předepsaným způsobem více než 4 kandidáty, a to i v případě, že „přespočetný“ kandidát je neplatný
- o volič neoznačil žádného kandidáta předepsaným způsobem:
 - o označil pořadová čísla více kandidátů současně, nikoliv jednotlivými kroužky
 - o zaškrtl jména a příjmení, škrтал ostatní jména, apod.

Platné hlasovací lístky pro volební strany, na kterých nebyly vyznačeny žádné platné přednostní hlasy, komise opět zapečetí do obálky (kterou řádně označí např. "BEZ PRIORIT" a odloží mimo plochu, na které sčítá hlasy). Přitom musí zajistit oddělené uložení lístků pro jednotlivé volební strany.

Sčítání přednostních hlasů

Potom komise přistoupí ke zjištění počtů přednostních hlasů pro jednotlivé kandidáty všech volebních stran, u kterých voliči tohoto práva využili. K tomu použije čárkovací metody. V malých volebních okrscích zapisuje čárku za každý přednostní hlas na uschované hlasovací lístky, předem označené jako „POMOCNÉ“. Poté komise čárky sečte a výsledek zapíše vlevo od pořadového čísla kandidáta.

Ve větších volebních okrscích doporučujeme využití pomocných sumarizačních archů. Tyto archy si můžete vtisknout z okrskového programu, najdete je také na internetu. Také na nich čárky pro každého kandidáta sečte a počet přednostních hlasů zapíše do okénka vlevo od pořadového čísla kandidáta. Počty hlasů na uschované hlasovací lístky označené jako POMOCNÉ nepřepisuje, ale pomocné sumarizační archy přiloží k volební dokumentaci.

Kontroly:

Pro každou volební stranu platí:

počet přednostních hlasů pro každého kandidáta	< =	počet hlasů pro příslušnou volební stranu
součet počtu přednostních hlasů pro všechny kandidáty	< =	4 x počet hlasů pro příslušnou volební stranu

Jestliže se kandidát po zaregistrování kandidátní listiny vzdal kandidatury, byl volební stranou odvolán po zaregistrování kandidátní listiny nebo zemřel (eventuálně se stal nevolitelným), nemohou mu být započteny žádné přednostní hlasy.

Zápisy okrskové volební komise

(návrhy formulářů jsou uvedeny v metodikách, definitivní obdržíte spolu s volebními materiály)

Okrsková volební komise vyhotoví o průběhu a výsledku hlasování zápisy. V zápise musí být vyplněny všechny kolonky (viz vzor na straně 22 pro Senát a na straně 26 pro krajské zastupitelstvo). Všechny formuláře nutno vyplnit 2x (2 stejnopisy – jestliže použijete kopírku, je nutné oba stejnopisy originálně podepsat), nemusí být psány na psacím stroji, možno psát propisovačkou, ale čitelně. Pokud jsou pro údaje vymezeny kolonky, čísla se zarovnávají doprava, nuly se zleva nedoplňují.

Zápis vždy obsahuje základní údaje o postupu okrskové volební komise. V samostatných přílohách musí být uvedena všechna oznámení a stížnosti, které komise v průběhu své činnosti řešila a způsob jejich vyřízení v této komisi.

1. Volby do Senátu Parlamentu ČR

Zápis o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku (tiskopis T/5) - str. 19

- projít všechny vyplněné položky podle vzorového příkladu

V oddílu II. komise vyplní identifikační údaje volebního okrsku, které se skládají z čísla obce, čísla okrsku a kontrolní číslice (KČ1). Tyto údaje každá komise obdržela na dnešním školení.

Dále zde budete mít ze samotného průběhu zpracování výsledků voleb již vyplněny souhrnné výsledky hlasování

- číslo volebního obvodu
- kolo voleb
- počet osob zapsaných do výpisu ze stálého a zvláštního seznamu celkem
- počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky
- počet odevzdaných úředních obálek
- počet platných hlasů ve volebním okrsku celkem

Na zadní straně se vyplňují jména a příjmení jednotlivých kandidátů a počty hlasů, které získali. Upozorňujeme, že je nutno **zachovávat zápis kandidátů do příslušných řádků, a to i v případě 2. kole voleb do Senátu**, kdy budou kandidáti pouze dva.

Kontrolní číslo 3:

- v každém řádku se vynásobí pořadové číslo kandidáta s počtem hlasů pro tohoto kandidáta
- tyto násobky se sečtou za všechny kandidáty

Kontrolní číslo 4:

- součet kontrolních čísel 2 + 3

Posledním údajem je nejvyšší číslo kandidáta této volební strany, který ještě získal nějaké hlasy.

2. Volby do zastupitelstva Jihočeského kraje

a) Zápis o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku (tiskopis T/6) - str. 21

- projít všechny vyplněné položky podle vzorového příkladu

V oddílu II. komise vyplní identifikační údaje volebního okrsku, které se skládají z čísla obce, čísla okrsku a kontrolní číslice (KČ1). Tyto údaje každá komise obdržela na dnešním školení.

Dále zde budete mít ze samotného průběhu zpracování výsledků voleb již vyplněny souhrnné výsledky hlasování

- počet osob zapsaných do výpisu ze stálého seznamu voličů celkem
- počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky
- počet odevzdaných úředních obálek
- počet platných hlasů ve volebním okrsku celkem

Je potřebné znovu prověřit, zda údaje od horního do spodního řádku tvoří sestupnou řadu (nejvýše se mohou rovnat). Potom komise vypočte kontrolní číslo 2 (sečte výše uvedené údaje) a zapíše jej do příslušného řádku.

Znovu upozorňujeme na skutečnost, kdy počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky, se rovná počtu voličů zapsaných do seznamu. Tato rovnost znamená 100 % účast voličů, což je dosti nepravděpodobné.

Dále komise zakroužkuje ta předtištěná čísla volebních stran, které ve volebním okrsku získaly alespoň 1 platný hlas.

b) Přílohy k zápisu - "Výsledky hlasování pro politické strany, politická hnutí a koalice ve volebním okrsku" (příloha č.1 k tiskopisu T/6) - str. 23

- projít znovu všechny položky

Tato příloha se vyhotovuje **za každou volební stranu, která ve volebním okrsku získala alespoň 1 platný hlas**, a to i v případě, že žádný volič nevyužil práva přednostního hlasu. Na každém listě musí být vyplněny identifikační údaje shodně jako na tiskopisu T/6.

V každé z příloh budou uvedeny následující údaje:

- název volební strany (stačí srozumitelná zkratka)
- číslo volební strany podle hlasovacího lístku (vyplňuje se do rámečku)
- počet platných hlasů pro politickou stranu, politické hnutí nebo koalici

Poté komise opíše z vyčleněného hlasovacího lístku (označeného jako "POMOCNÉ") počty přednostních hlasů pro jednotlivé kandidáty v rámci každé volební strany. U kandidátů, kteří nezískali přednostní hlasy, je nutno všechna pole proškrtnout, aby nedošlo k posunutí v řádcích.

Kontrola:

Počet příloh č.1 musí souhlasit s číslicí uvedenou v oddíle II v kolonce počet příloh č.1
Vyplněná čísla volebních stran na těchto přílohách musí odpovídat zakroužkovaným číslům volebních stran v oddíle II. tiskopisu T/6 dole.

Poté komise znovu zkontroluje všechny kontrolní vazby podle přehledu, který obdržela na školení, a to jak na tiskopise T/6, tak na všech přílohách.

Dále vypočte a vyplní na jednotlivých přílohách T/6 všechna předepsaná kontrolní čísla:

Kontrolní číslo 2 - součet následujících položek:

- číslo volební strany
- počet hlasů pro tuto stranu

Kontrolní číslo 3 (výpočet je poněkud složitější):

- v každém řádku se vynásobí pořadové číslo kandidáta (sl. 1) počtem přednostních hlasů pro tohoto kandidáta (sl. 2) a tento násobek se doplní do sloupce 3
- tyto násobky se sečtou za všechny kandidáty příslušné strany

Kontrolní číslo 4:

- totéž udělá i na zadní straně tiskopisu

Kontrolní číslo 5:

- součet kontrolních čísel 2 + 3 + 4

Posledním údajem je nejvyšší číslo kandidáta této volební strany, který ještě získal nějaké přednostní hlasy.

Kontrolní čísla, jejichž výpočet provede okrsková volební komise, provázejí okrskové výsledky v celém průběhu zpracování. Je proto velmi důležité je řádně vypočítat a ve všech kolonkách vyplnit.

Listy příloh č. 1 komise seřadí vzestupně podle čísel volebních stran a očísluje vpravo nahoře vzestupnou nepřerušenou číselnou řadou.

Poté komise zapečetí do obálky i platné hlasovací lístky s přednostními hlasy (rozčleněné podle jednotlivých volebních stran), hlasovací lístky využité pro čárkování přednostních hlasů, popřípadě pomocné sčítací archy.

Oba stejnopisy zápisu (tiskopis T/6 i jeho jednotlivé přílohy) **podepíší všichni členové okrskové volební komise**, kteří byli přítomni zpracování výsledků (pokud některý nepodepsal, nutno důvody uvést v samostatné příloze). Nově se do tiskopisů uvádí také jména a příjmení jednotlivých členů komise (pokud možno hůlkovým písmem). Připomínám, že komise je usnášení-schopná, jen pokud

je přítomna nadpoloviční většina jejích členů. Na závěr připojí zapisovatel časovou identifikaci. **Datum a čas může být nejdříve 3. října 2020 po 14.00 hod..**

Po podepsání zápisu okrsková volební komise doručí 1 stejnopis úplného zápisu s výsledky voleb do Senátu i voleb do zastupitelstva kraje (nikoliv fotokopii pořízenou po podepsání volebních dokumentů) včetně samostatných příloh neprodleně přebíracímu místu, které je zřízeno na pověřeném obecním úřadu. Okrsková volební komise potom dále zasedá a vyčkává pokynů přebíracího místa, jehož vedoucí může žádat vysvětlení některých skutečností, opravení eventuálních chyb, nečitelných údajů a podobně. Členové komise se tedy nemohou vzdalovat, ani komise nemůže ukončit svoji činnost, jestliže k tomu nebude dán výslovný pokyn vedoucího přebíracího místa.

Velmi důležitý je odstavec: **Člen OVK pověřený předáním zápisu ČSÚ a k opravám případných chyb** v zápisu na místě „jméno a příjmení“. Pokud zde nebude uvedena žádná osoba, není přípustné, aby v zápisu byly provedeny jakékoliv opravy. Pověřený pracovník statistiky OVK musí vrátit zpět k nápravě případných nedostatků. **Program vás na chybějící zápis upozorní !!!! V případě zpracování na PC program nedovolí export dat!!!!**

Zmocnění členů okrskové volební komise slouží k opravě **zjevných chyb** v zápisu při předávání. Zjevné chyby mohou být v identifikaci okrsku a v kontrolních číslech.

Pokud okrsek neodevzdá správné výsledky ani po výzvě vedoucího přebíracího místa do 24 hodin po zahájení sčítání výsledků voleb, umožňuje zákon zpracovat výsledky bez něho - to bychom však jistě nechtěli.

Po obdržení pokynu k ukončení činnosti zapečetí okrsková volební komise také výpisy ze seznamu voličů spolu s voličskými průkazy a vyčká návratu svých členů z přebíracího místa. **Do druhého stejnopisu zápisu promítne případné opravy provedené při přejímce a připojí k němu opis pořízených dat za volební okrsek, který obdrží při pořízení dat do počítače a protokol o převzetí dat do celostátního zpracování. Všechny materiály pak předá do úschovy příslušnému městskému nebo obecnímu úřadu.**

I po skončení činnosti při zpracování voleb může být okrsková volební komise svolána na základě rozhodnutí soudu o oprávněnosti stížnosti proti vydání osvědčení o zvolení senátorem nebo krajským zastupitelem k přepočítání výsledků. V takovém případě bude muset soudu dokladovat zákonnost a správnost svého celého postupu.

Proto je nutno i při ukládání materiálů u obecního úřadu postupovat promyšleně, aby nebylo sporu o tom, co bylo předáno (například všechno zapečetit do volební schránky).

Při práci komise je možno využít personální počítač. ČSÚ zpracoval programové vybavení. Pokud se okrsková volební komise rozhodne k jeho využití, uspoří si jednak práci přepisem dat do formulářů a má jistotu správnosti předaných výsledků

- musíme však důrazně upozornit na skutečnost, že formuláře po vytištění je nutno důkladně zkontrolovat, protože počítač nemůže zjistit zaznamenání hlasů jiným kandidátům, chybně vyplněný počet voličů, apod.
- **za podepsané výsledky jednoznačně odpovídá okrsková volební komise**

Úspěšné využití počítače má několik podmínek:

- okrsková volební komise musí mít k dispozici potřebný počítač s operačním systémem MS Windows Vista, 8, 9 nebo 10 a volnou paměť 50 MByte. Doporučen je též barevný monitor a laserová nebo inkoustová tiskárna
- mezi členy okrskové komise musí být člověk, který prací s touto technikou v potřebném rozsahu ovládá, není to nějak příliš složité
- program lze stáhnout z internetových stránek www.volby.cz; stažení je poměrně jednoduché
- definitivní verze programu **bude na internetu k dispozici 1. října 2020 ve 12.00 hod.**, protože je nutné, aby program obsahoval aktuální číselníky.

- i když využití programu samozřejmě není povinné, uvítali bychom jej, protože zrychluje a zefektivňuje práci přebíracího místa
- při instalaci je nutno věnovat značnou pozornost správnosti zaznamenání čísla obce a čísla okrsku. jinak by mohlo dojít k závažné chybě
- důležitá je kontrola správnosti tisku – nutno prověřit předem, chybně (nečesky nebo jinak nesprávně vytištěné protokoly nelze převzít)
- program umožní na záložkách pořídít údaje o počtu voličů, výsledcích hlasování pro jednotlivé kandidáty a strany a doplnit i všechny potřebné údaje do formuláře T/5 nebo T/6
- po pořízení dat počítač provede kontroly, vyexportuje data na technický nosič (USB disk) a vytiskne formuláře, které komise jen podepíše (nově se so programu zaznamenávají jména a příjmení všech členů komise přítomných při zpracování zápisu; jedno paré podepsaných formulářů spolu s flash-diskem bude převzato na přebíracím místě
- export dat na technický nosič a tisk obou paré zápisu **je bezpodmínečně nutno udělat najednou**; souhlasnost dat je kontrolována tzv. svodným kontrolním číslem, abychom měli zaručeno, že na technickém nosiči jsou tytéž údaje jako v zápise podepsaném členy komise
- pokud svodné kontrolní číslo nebude shodné, platí údaje v zápise a je nutno je na přebíracím místě do PC pořídít z vytištěného zápisu

Co vás čeká na přebíracím místě

- zápisy přebírá od okrskové volební komise přebírací místo na příslušném pověřeném obecním úřadu; jeho adresu máte v dnes předaných materiálech
- přebírací místo po zkontrolování formálních náležitostí nahraje nebo pořídí údaje do PC (příslušní členové okrskové volební komise u toho budou přítomni)
- doporučujeme, aby předávaný materiál byl seřazen následovně:
 - zápis o výsledku voleb do Senátu (formulář T/5)
 - zápis o výsledku voleb do zastupitelstva kraje (formulář T/6)
 - přílohy č. 1 seřazené podle čísel volebních stran, které v okrsku získaly platné hlasy, vždy samozřejmě s podpisy členů okrskové volební komise
 - ostatní přílohy k zápisu (stížnosti, odmítnutí podepsání zápisu, apod.)
 - popřípadě výsledky voleb v okrsku na technickém nosiči
- byli bychom rádi, kdyby celá volební dokumentace byla bez jakýchkoliv oprav a škrtnání
 - ve výjimečných případech je možno udělat opravu již na okrsku, a to způsobem, který je používán v účetnictví (chybný údaj škrtnout tak, aby byl čitelný, vedle napsat správný údaj a opatřit podpisem toho, kdo údaj opravil - nejlépe předsedy komise)
- pověření členové okrskové volební komise mohou na přebíracím místě opravit údaje v textové části formuláře T/5 nebo T/6, identifikace volebního okrsku a kontrolní čísla
- opravy kontrolních čísel však připouštíme až po telefonické konzultaci s částí okrskové komise, která zůstala ve volební místnosti a má k dispozici potřebné podklady
- oprava se provede stejně jako ve volební místnosti, svou parafu k ní připojí pověřený člen okrskové volební komise a také pracovník přebíracího místa - žádný opravený údaj nemůže zůstat bez parafy
- počítač zkontroluje matematické vazby mezi údaji a oznámí správnost výsledků; v případě zjištěné chyby vypíše chybové hlášení na tiskárnu a chybu bude řešit pověřený pracovník statistiky na přebíracím místě ve spolupráci s okrskovou komisí

- budeme žádat vysvětlení, popř. zpracování nového zápisu; v takovém případě pověřený zaměstnanec statistiky zpracuje „Záznam o odmítnutí zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku Českým statistickým úřadem“, kde budou popsány chyby a stanoví vám přiměřenou dobu k odstranění chyby
- při novém přebírání údajů budeme takové okrsky zařazovat až podle kapacitních možností tak, aby nezdržovaly odbavení těch, kteří výsledky předložili v pořádku
- v případě, že jsou výsledky okrsku správné, budou předány na zpracovatelské pracoviště (kde již zástupci okrskové volební komise nemohou být v souladu s volebním zákonem přítomni).
- zároveň obdržíte pro oba typy voleb „Opis výsledků hlasování ve volebním okrsku“
- na zpracovatelském pracovišti bude zpracován pro oba typy voleb „Protokol o bezchybném převzetí výsledků hlasování volebního okrsku Českým statistickým úřadem do dalšího zpracování“, které Vám budou předány vedoucím přebíracího místa spolu s pokynem k jejich uložení a ukončení činnosti komise ve dnech voleb
- výsledky voleb budou zveřejňovány na internetu průběžně, a to i za jednotlivé okrsky, dále pak v sumarizacích za obce, okresy, kraje i celou republiku
- zároveň tam budou přehledy zvolených senátorů, krajských zastupitelů, jejich náhradníků i základní podklady pro výpočty
- můžete je sledovat na internetové adrese www.volby.cz

Na závěr doporučujeme zrekapitulovat nejčastější chyby, se kterými se při přebírání výsledků setkáváte.

Závěrečné upozornění:

Sylabus v žádném případě není určen k tomu, aby byl na školení předčítán. Slouží pro orientaci školitele, přípravu vlastního školení, které musí samozřejmě být přizpůsobeno místním podmínkám.